

Valtiovarainministeriölle

7.3.2013

Viite: lausuntopyyntö

Kuntarakennelakiluonnos

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry (Allianssi) kiittää valtiovarainministeriötä lausuntopyynnöstä. Allianssi lausuu seuraavaa valtiovarainministeriön kuntarakennelakia valmisteleavan työryhmän luonnoksesta kuntarakennelaksi:

Yleistä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa lakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista, määrärajoista ja menettelyistä, valtioneuvoston toimivallasta, yhdistysmisavustusten ehdoista ja määrästä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien palvelurakenteesta.

Allianssi tarkastelee kuntauudistusta ja siihen liittyvää lainsäädäntöä erityisesti lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien näkökulmasta. Tästä syystä Allianssi ottaa kantaa vain osaan pyydetyistä lakiluonnoksen kohdista.

Suomessa nuoria ovat kaikki alle 29-vuotiaat lapset ja nuoret, joten nuorten osuus väestöstä on noin 35 %. **Allianssi haluaa muistuttaa työryhmää nuorisolain 8 §:stä, jonka mukaan nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa - kuntarakenteen muuttuminen on eräs tällaisista asioista.** Lakiluonnoksessa ei kuitenkaan mainita nuoria erityisryhmänä, jota tulee kuulla kuntien yhdistämistä selvitettäessä. Allianssi vaatiikin, että lakiin kirjataan nuorten kuuleminen yhdistämiselvityksiä tehtäessä.

Kuntien yhdistymiselvitysten aikataulu on tiukka, joten on erittäin tärkeää huolehtia yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja kaikkien relevanttien tahojen kuulemisesta selvityksiä laadittaessa.

Yksityiskohtaiset kommentit

Allianssi kannattaa lämpimästi lain uudessa 1a luvun 4 a §:ssä olevaa mainintaa, jonka mukaan kuntarakennemuutoksen tavoitteena on vahvistaa kuntien edellytyksiä järjestää ja tuottaa ennaltaehkäiseviä

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

Allianssi-talo
Asemapäällikönkatu 1 | 00520 Helsinki
Faksi 020 755 2627
neuvonta: info@alli.fi
etunimi.sukunimi@alli.fi | www.alli.fi
Y-tunnus 0116583-5

Finlands Ungdomssamarbete Allians rf

Allianshuset
Stingsgatan 1 | 00520 Helsingfors
Fax 020 755 2627
information: info@alli.fi
fornamn.efternamn@alli.fi | www.alli.fi
FO-nummer 0116583-5

Finnish Youth Co-operation Allianssi

Allianssi House
Asemapäällikönkatu 1 | FI-00520 Helsinki | Finland
Fax +358 20 755 2627
information: info@alli.fi
firstname.surname@alli.fi | www.alli.fi
Business ID 0116583-5

palvelukokonaisuuksia. Ennaltaehkäisevä työ on paras ja halvin ratkaisu sosiaalisten ongelmien vähentämiseen.

Lakiin esitetyn uuden pykälän 4 b mukaan kuntajaon muuttamista koskevan selvityksen tulee sisältää arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta. Allianssi esittää, että lakiin kirjattaisiin lisäksi maininta siitä, että laadittaessa selvitystä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista tulee kuulla nuorten vaikuttamisryhmiä (esim. nuorisovaltuusto) kaikissa niissä kunnissa, joissa selvityksiä tehdään ja joissa tällainen ryhmä on. Ryhmille pitää antaa riittävästi aikaa ja informaatiota, jotta asian käsittely on mahdollisimman sujuvaa. Lisäksi arvioitaessa asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia Allianssi muistuttaa, että paikallisten kansalaisjärjestöjen näkemyksiä kannattaa kuulla selvityksiä tehtäessä.

Kuntarakennetta uudistettaessa ja kuntajakoselvityksiä tehtäessä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, minkälaiset edellytykset lasten ja nuorten palveluiden järjestämiselle on kuntarakenteen mahdollisesti muuttuessa. Sekä lapsi- että nuorisovaikutukset tulee arvioida selvityksiä laadittaessa. Lapsivaikutusten arviointiin kunnat voivat käyttää Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen laatimaa erinomaista työkalua "Lapsivaikutusten arviointi kuntapäätöksissä (2010)". Nuorisovaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon suoraan nuorille suunnattujen palvelujen toteuttamisen lisäksi muun muassa kaavoitukseen ja liikenteeseen liittyvät asiat nuorten näkökulmasta.

Lain yhdistymissopimuksia koskevaan 8 §:ään työryhmä esittää lisättäväksi kohtaa 10), joka velvoittaa kunnat sopimaan yhdistymissopimuksissa asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien ja lähidemokratian toteuttamisen periaatteista. Allianssi kannattaa tätä lisäystä, mutta toivoo vähintään lain perustelutekstiin mainintaa lapsista ja nuorista yhtenä erityisryhmänä, joka tulee erikseen huomioida määriteltäessä liitoskunnan osallistumismahdollisuuksia. Lain hengen tulisi olla sellainen, että kaikissa yhdistymisen tuloksena syntyneissä uusissa kunnissa olisi nuorten kuulemisjärjestelmä.

Helsingissä 7.3.2013

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

Hanna-Mari Manninen
puheenjohtaja

Olli Joensuu
pääsihteeri